

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Факультет української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій
Кафедра української філології та журналістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри

Ольга КИРИЛЮК

«29» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ОК ПП-23 ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень

Галузь знань: С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

Спеціальність: С7 Журналістика

Освітня програма

Журналістика Форма навчання

денна, заочна

2025 – 2026 навчальний рік

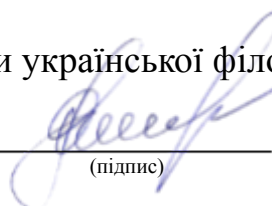
Робоча програма навчальної дисципліни “Історія української журналістики” розроблена на основі освітньо-професійної програми “Журналістика” навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавра за спеціальністю С7 “Журналістика”

Розробник: Гундерук Олександра Олександрівна, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, старший викладач кафедри української філології та журналістики.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри української філології та журналістики

Протокол від « 29 » серпня 2025 року № 1

Завідувач кафедри української філології та журналістики

(підпис)

Кирилюк О. Л.
(прізвище та ініціали)

Робоча програма навчальної дисципліни “Історія української журналістики” для студентів спеціальності С7 “Журналістика” за бакалаврським рівнем вищої освіти.
– ЦДУ імені В. Винниченка, 2025. – 17 с.

© Гундерук О. О., 2025 рік
© ЦДУ імені В. Винниченка,
2025 рік

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання*
Кількість кредитів ЄКТС – 6	Галузь знань 07 Журналістика	Нормативна	
Загальна кількість годин – 180	Спеціальність С7 Журналістика	Рік підготовки	
		1-й	1-й
		Семестр	
		1-й	1-й
		Вид контролю	
		екзамен	екзамен
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5 самостійної роботи студента – 5	Рівень вищої освіти: <i>перший (бакалаврський)</i>	30 год.	6 год.
		Практичні	
		30 год.	6 год.
		Самостійна робота:	
		120 год.	168 год.

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Курс «Історія української журналістики» ставить за мету показати студентам цілісну картину та закономірності розвитку української журналістики у контексті суспільно-політичних, національно-культурних, економічних реалій. Допомогти критично осмислити історичне тло розвитку українських ЗМІ.

Завдання вивчення дисципліни:

- сформуванню уявлення студентів щодо ролі української преси ХІХ століття у розвитку та поширенні наукових, освітніх, історичних, історіософських, політичних, філософських ідей та думок, які стали методологічним фундаментом для української інтелігенції;
- встановити вплив ЗМІ на різні сфери життєдіяльності українського суспільства;
- допомогти студентам побачити роль ЗМІ у процесах національно-культурного відродження та національно-визвольних змагань українського народу;
- усвідомити, що українська журналістика, це не сукупність періодичних видань, розірваних у часі та просторі, а унікальна складноорганізована система масового інформаційного забезпечення регіону, яка формувалася на певному історичному тлі, змінювалася під впливом певних суспільних реалій та відображала їх. Система, у якій кожен періодичний орган виконував свої унікальні функції, забезпечував спеціалізовані потреби своїх читачів;
- встановити проблемно-тематичне спрямування вітчизняної преси у різні періоди її становлення;
- ознайомитися з авторським інструментарієм кращих журналістів та публіцистів української преси, який може бути корисним і для сучасних журналістів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі *компетентності*:

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.
- здатність аналізувати, оцінювати, редагувати, готувати до друку авторські матеріали.
- здатність виконувати всі фахові виробничі та творчі операції у засобах масової інформації.
- здатність підвищувати духовний, моральний, культурний, освітній потенціал аудиторії ЗМІ.

1.3. Очікувані програмні результати навчання:

Програмними результатами навчання є:

- оцінювання діяльності колег з точки зору зберігання та примноження суспільних і культурних цінностей і досягнень;
- організація узгоджених дій редакції з державними, громадськими структурами, визначення спільних напрямків інформаційного впливу на суспільство;
- прогнозування розвитку журналістики як системи;
- аналіз тематики і змісту конкретного друкованого видання, інтернет-ресурсу, теле- чи радіопередач;
- створення тексту відповідно до потреб ринкової економіки як засіб до оптимізації обслуговування, поширення продуктів матеріального і духовного виробництва.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Методологічні проблеми вивчення історії української журналістики.

Тема 2. Передумови виникнення та національні джерела української журналістики.

Тема 3. Народження преси на українських землях. Харківська журналістика.

Тема 4. Цензурна політика в Російській імперії та Австро-Угорщині (до 1876 р.).

Емський указ 1876 р. М. Юзифович і його «Докладна записка».

Тема 5. Українська альманахова журналістика.

Змістовий модуль 2.

Тема 6. Преса на Західноукраїнських землях. Діяльність «Руської трійці».

Тема 7. Київський університет як осередок громадсько-політичної думки. Видавнича діяльність Михайла Максимовича.

Альманахи «Киевлянин» та «Украинец».

Тема 8. Кирило-Мефодіївське братство як осередок української громадсько-політичної думки. Журнал «Основа».

Тема 9. Публіцистична робота Леоніда Глібова. «Черниговский листок».

Тема 10. Громадсько-політична діяльність Михайла Драгоманова. Громадівський рух. Збірник «Громада».

Тема 11. Альманахи 1880-х років як «рятівний човен» української журналістики: «Луна», «Рада» (1882 р.), «Нива», «Степ», «Складка».

Змістовий модуль 3.

Тема 12. Історико-етнографічний та літературний часопис «Киевская старина».

Тема 13. Москвофільська та народовська преса.

Тема 14. Редакційно-видавнича діяльність Михайла Грушевського, Івана Франка та Осипа Маковея. Наукове Товариство імені Т.Шевченка. «Літературно-науковий вістник».

Тема 15. Національно-патріотична преса початку ХХ століття у боротьбі за державність та незалежність українського народу.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	У с ь о г о	у тому числі						У с ь о г о	у тому числі					
		л	п	л а б	і н д	К о н с у л ь т а ц і	С Р С		л	п	л а б	і н д	К о н с у л ь т а ц і	С Р С
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Модуль 1														
Змістовий модуль 1.														
Тема 1. Методологічні проблеми вивчення історії української журналістики.	12	2					10	12						12
Тема 2. Передумови виникнення та національні джерела української журналістики.	12	2					10	12						12
Тема 3. Народження преси на українських землях. Харківська журналістика.	10	2	2				6	16		4				12

Тема 4. Цензурна політика в Російській імперії та Австро-Угорщині (до 1876 р.). Емський указ 1876 р. М. Юзифович і його «Докладна записка».	10	2					8	12						12
--	----	---	--	--	--	--	---	----	--	--	--	--	--	----

Тема 5. Українська альманахова журналістика	10						10	14					2	12
Разом за змістовим модулем1	52	8	2				44			4				

Змістовий модуль 2.

Тема 6. Преса на Західноукраїнських землях. Діяльність «Руської трійці».	14	4	2				8	14		2				12
Тема 7. Київський університет як осередок громадсько-політичної думки. Видавнича діяльність Михайла Максимовича. Альманахи «Киевлянин» та «Украинец».	12	2	2				8	12						12
Тема 8. Кирило-Мефодіївське братство як осередок української громадського-політичної думки. Журнал «Основа».	14	2	2			2	8	12						12

Тема 9. Публіцистична робота Леоніда Глібова. «Черниговски й листок».	8	2					6	12						12
Тема 10. Громадсько-політич на діяльність Михайла Драгоманова. Громадівський рух. Збірник «Громада».	10		2				8	12						12

Тема 11. Альманахи 1880-х років як «рятівний човен» української журналістики.	8		2				6	12						12
Разом за змістовим модулем 2	72	10	10				44							

Змістовий модуль 3.

Тема 12. Історико-етнографіч ний та літературний часопис «Киевская старина».	8	2	2				8	12						12
Тема 13. Москвофільська та народовська преса.	10						8	15						15
Тема 14. Редакційно-видавни ча діяльність Михайла Грушевського, Івана Франка та Осипа Маковея. Наукове Товариство імені Т.Шевченка. «Літературно-науро вий вістник».	10	2	2				8	15						15

Тема 15. Національно-патріотична преса початку ХХ століття у боротьбі за державність та незалежність українського народу.	18	2					8	16						16
Разом за змістовим модулем 3	54	6	4				32							
Усього годин	180	30	30				120		6	6				168

4. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теми лекційних занять

4.1.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методологічні проблеми вивчення історії української журналістики.	2
2	Передумови виникнення та національні джерела української журналістики.	2
3	Народження преси на українських землях. Харківська журналістика.	2
4	Цензурна політика в Російській імперії та Австро-Угорщині (до 1876 р.). Емський указ 1876 р. М. Юзифович і його «Докладна записка».	2
5	Преса на Західноукраїнських землях. Діяльність «Руської трійці».	4
6	Київський університет як осередок громадсько-політичної думки. Видавнича діяльність Михайла Максимовича. Альманахи «Киевлянин» та «Украинец».	2
7	Кирило-Мефодіївське братство як осередок української громадського-політичної думки. Журнал «Основа».	2
8	Публіцистична робота Леоніда Глібова. «Черниговский листок».	2
9	Історико-етнографічний та літературний часопис «Киевская старина».	2
10	Редакційно-видавнича діяльність Михайла Грушевського, Івана Франка та Осипа Маковея. Наукове Товариство імені Т.Шевченка. «Літературно-науковий вістник».	2
11	Національно-патріотична преса початку ХХ століття у боротьбі за державність та незалежність українського народу.	2
	Разом	24

4.1.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Передумови виникнення та національні джерела української журналістики.	2
2	Народження преси на українських землях. Харківська журналістика.	4

	Разом	6
--	-------	---

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено	

**6. Теми практичних
занять денна форма
навчання**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Народження преси на українських землях. «Губернские Ведомости».	2
2	Преса на Західноукраїнських землях. Діяльність «Руської трійці».	2
3	Київський університет як осередок громадсько-політичної думки. Видавнича діяльність Михайла Максимовича. Альманахи «Киевлянин» та «Украинец».	2
4	Кирило-Мефодіївське братство як осередок української громадського-політичної думки. Журнал «Основа».	2
5	Громадсько-політична діяльність Михайла Драгоманова. Громадівський рух. Збірник «Громада».	2
6	Альманахи 1880-х років як «рятівний човен» української журналістики.	2
7	Історико-етнографічний та літературний часопис «Киевская старина».	
8	Редакційно-видавнича діяльність Михайла Грушевського, Івана Франка та Осипа Маковея.	2
	Усього годин	16

4.1.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Народження преси на українських землях. Харківська журналістика.	4
	Разом	4

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено	

4.4. Завдання для самостійної роботи

4.4.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методологічні проблеми вивчення історії української журналістики.	10

2	Передумови виникнення та національні джерела української журналістики.	10
3	Народження преси на українських землях. Харківська журналістика.	6
4	Цензурна політика в Російській імперії та Австро-Угорщині (до 1876 р.). Емський указ 1876 р. М. Юзифович і його «Докладна записка».	8
5	Українська альманахова журналістика.	10
6	Преса на Західноукраїнських землях. Діяльність «Руської трійці».	8
7	Київський університет як осередок громадсько-політичної думки. Видавнича діяльність Михайла Максимовича. Альманахи «Киевлянин» та «Украинец».	8
8	Кирило-Мефодіївське братство як осередок української громадського-політичної думки. Журнал «Основа».	8
9	Публіцистична робота Леоніда Глібова. «Черниговский листок».	6
10	Громадсько-політична діяльність Михайла Драгоманова. Громадівський рух. Збірник «Громада».	8
11	Альманахи 1880-х років як «рятівний човен» української журналістики: «Луна», «Рада» (1882 р.), «Нива», «Степ», «Складка».	6
12	Історико-етнографічний та літературний часопис «Киевская старина».	8
13	Москвофільська та народовська преса.	8
14	Редакційно-видавнича діяльність Михайла Грушевського, Івана Франка та Осипа Маковея. Наукове Товариство імені Т.Шевченка. «Літературно-науковий вістник».	8

15	Національно-патріотична преса початку ХХ століття у боротьбі за державність та незалежність українського народу.	8
	Усього годин	120

4.4.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методологічні проблеми вивчення історії української журналістики.	12
2	Передумови виникнення та національні джерела української журналістики.	12
3	Народження преси на українських землях. Харківська журналістика.	12

4	Цензурна політика в Російській імперії та Австро-Угорщині (до 1876 р.). Емський указ 1876 р. М. Юзифович і його «Докладна записка».	12
5	Українська альманахова журналістика.	12
6	Преса на Західноукраїнських землях. Діяльність «Руської трійці».	12
7	Київський університет як осередок громадсько-політичної думки. Видавнича діяльність Михайла Максимовича. Альманахи «Киевлянин» та «Украинец».	12
8	Кирило-Мефодіївське братство як осередок української громадського-політичної думки. Журнал «Основа».	12
9	Публіцистична робота Леоніда Глібова. «Черниговский листок».	12
10	Громадсько-політична діяльність Михайла Драгоманова. Громадівський рух. Збірник «Громада».	12
11	Альманахи 1880-х років як «рятівний човен» української журналістики: «Луна», «Рада» (1882 р.), «Нива», «Степ», «Складка».	12
12	Історико-етнографічний та літературний часопис «Киевская старина».	12
13	Москвофільська та народовська преса.	15
14	Редакційно-видавнича діяльність Михайла Грушевського, Івана Франка та Осипа Маковця. Наукове Товариство імені Т.Шевченка. «Літературно-науковий вістник».	15

15	Національно-патріотична преса початку ХХ століття у боротьбі за державність та незалежність українського народу.	16
	Усього годин	176

4.5. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Не передбачено

4.6. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни Теорія і методика журналістської творчості передбачено комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяє розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця, з урахуванням індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу.

З метою формування професійних компетентностей широко впроваджуються інноваційні методи навчання. Це – комп'ютерна підтримка освітнього процесу, впровадження інтерактивних методів навчання (робота в малих групах, мозковий

штурм, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань, кейс-метод, проєктний метод тощо).

За джерелами знань на заняттях використовуються словесні (розповідь, бесіда, лекція) та практичні методи.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються проблемно-інформаційний, проєктно-пошуковий, дослідницький методи.

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

1) Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
- наочні (презентація, демонстрування);
- практичні методи (вправи, практичні завдання).

2) Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- метод проблемного викладу матеріалу;
- моделювання життєвих ситуацій;
- мозковий штурм;
- метод опори на життєвий досвід;
- навчальної дискусії.

3) Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- усного контролю;
- письмового контролю;
- самоконтролю та взаємоконтролю;
- рецензування відповідей.

4.7. Засоби діагностики результатів навчання здобувачів освіти. Порядок та критерії виставлення балів

Контрольні заходи здійснюються з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, системності, всебічності.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- екзамен;
- стандартизовані тести;
- наскрізні проєкти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- розрахункові роботи;
- завдання на лабораторному обладнанні, реальних об'єктах тощо;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Використовуються такі методи контролю (усний, письмовий), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів до навчально-пізнавальної діяльності.

Поточний контроль. *Завданням поточного контролю є* перевірка розуміння та засвоєння певної частини учбового матеріалу, рівня сформованості навичок,

умінь самостійно опрацьовувати навчальний матеріал, здатності осмислити зміст теми.

Об'єктами поточного контролю знань студента є систематичність та активність роботи на заняттях; виконання завдань для самостійної роботи. Оцінюванню можуть підлягати: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних/семінарських заняттях; активність при обговоренні питань практичного/семінарського/лабораторного заняття; результати тестування тощо.

У разі невиконання завдань поточного контролю студент має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття за дозволом завідувача кафедри. Порядок такого контролю регламентований викладачем.

Підсумковий контроль. **Завданням підсумкового контролю** є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Поточне оцінювання: здійснюється на практичних заняттях або на консультаціях (при відпрацюванні пропущених занять чи при бажанні підвищити попереднє оцінювання).

Максимальний бал – 6. Ставиться за виконання кожного виду домашнього завдання (аналітичні і творчі завдання) – від 0 до 6 б. Розподіл балів, що присвоюються студентам з навчальної дисципліни «...», є сумою балів за виконання практичних завдань плюс бали, отримані під час іспиту. Впродовж семестру студент за виконання завдань отримує – 60 балів під час складання II блоків/модулів і 40 – балів за екзамен.

6 б. ставиться, коли студент повністю виконав завдання, виявивши високий рівень засвоєння теоретичного матеріалу, логічно і послідовно викладає його, пов'язуючи з вивченим раніше, бачить міжпредметні зв'язки, наводить приклади і коментує їх, виявляє основні тенденції історії української видавничої справи. Обов'язковим є знайомство з додатковою літературою, опрацювання її і використання при виконанні завдання. Студент робить висновки, висловлює гіпотези, дискутує.

5 б. одержує студент, який повністю виконав завдання, виявивши достатній рівень засвоєння теоретичного матеріалу, вільно викладає його. Наводить приклади. Але в нього є незначні проблеми з усвідомленням системних зв'язків, коментарем історії української видавничої справи. Не завжди дотримується логіки викладу, хоч вільно орієнтується в хронології масовокомунікаційних процесів, але інколи припускається одиничних помилок чи неточностей.

4 б. ставиться студенту, який повністю виконав завдання, виявивши задовільний рівень засвоєння теоретичного матеріалу, відтворює вивчене не завжди логічно і послідовно, виникають труднощі при необхідності навести приклад. Але він може коментувати найважливіші видавничі тенденції і різні ситуації історії української журналістики.

3 б. одержує студент, який частково виконав завдання, виявивши задовільний рівень засвоєння теоретичного матеріалу, невпевнено захищає власну роботу, не завжди вправно ілюструючи її; помічає лише деякі тенденції історії української журналістики, намагається їх коментувати.

2 б. ставиться студентові, який частково і з незначними помилками виконав завдання, виявивши задовільний рівень засвоєння теоретичного матеріалу, не може відповісти на більшість питань при захисті власної роботи.

1 б. одержує студент, який частково та із значними помилками виконав завдання, виявивши задовільний рівень засвоєння теоретичного матеріалу, але не зміг захистити свою роботу, плутається в основних поняттях курсу, погано орієнтується в тенденціях історії української журналістики.

Підсумковий контроль з курсу

З дисципліни передбачена така форма семестрового контролю, як письмовий екзамен. Максимальний бал – 40.

Оцінка ECTS	Кількість балів	Критерії оцінювання
1	2	3
A	35–40 б.	<p>Теоретичний зміст курсу засвоєний повністю, сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом, усі передбачені навчальною програмою завдання виконані, якість їх виконання близька до максимальної.</p> <p>Студент має системні, повні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальної програми, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях.</p> <p>Уміє самостійно аналізувати та застосовувати основні положення теорії при вирішенні нестандартних завдань, робити правильні висновки, приймати рішення.</p> <p>Має сформовані міцні практичні навички. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно добирати та користуватися джерелами інформації.</p>
B	30–34 б.	<p>Теоретичний зміст курсу засвоєний повністю, необхідні практичні навички роботи з засвоєним матеріалом сформовані майже повністю, усі передбачені навчальною програмою</p>

		<p>завдання виконані, якісь більшості з них близька до максимальної.</p> <p>Студент добре опанував вивчений матеріал, застосовує знання у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, самостійно використовує традиційні докази із правильною аргументацією.</p> <p>Студент уміє дати ґрунтовну відповідь на поставлене запитання. Володіє понятійним апаратом. Допускає незначні неточності чи не грубі фактичні помилки.</p>
С	25–29 б.	<p>Теоретичний зміст курсу засвоєний майже повністю. Необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом сформовані недостатньо.</p> <p>Усі передбачені навчальною програмою завдання виконані, якісь жодного з них не оцінена мінімальним балом. Деякі завдання виконані з помилками, окремими незначними недоліками.</p> <p>Знання студента є достатніми, він застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність.</p> <p>Відповіді на питання логічні, аргументовані, хоч і мають неточності. Вільно усуває помилки й відповідає на зауваження.</p> <p>Для вирішення нестандартних завдань уміє самостійно аналізувати та застосовувати основні положення теорії із несуттєвими неточностями та робить правильні висновки.</p>
Д	20 – 24 б.	<p>Теоретичний зміст курсу засвоєний частково. Необхідні практичні навички роботи з засвоєним матеріалом сформовані в основному. Більшість робіт, передбачених програмою, виконано, але деякі з них мають недоліки, фактичні та змістовні помилки.</p> <p>Студент у цілому правильно відтворює навчальний матеріал, знає основні теорії й факти, уміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок,</p> <p>Уміє робити окремі висновки, частково контролює власні навчальні дії.</p>
Е	15 – 19 б.	<p>Теоретичний зміст курсу засвоєний поверхово (посередньо), частково. Деякі практичні навички роботи не сформовані. Більшість робіт, передбачених програмою, виконано, але якість виконання деяких із них оцінена мінімальним балом.</p>

		<p>Студент виявляє поверхові знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь недостатньо осмислена.</p> <p>Уміє застосовувати знання для виконання завдань за зразком. Зазнає труднощів у використанні теоретичного матеріалу при вирішенні нестандартних завдань.</p>
FX	10–14 б.	<p>Теоретичний зміст курсу засвоєний лише фрагментарно. Необхідні практичні навички не сформовані.</p> <p>Більшість передбачених програмою навчальних завдань не виконано або якість їх виконання близька до мінімальної.</p> <p>За додаткової самостійної роботи над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання завдань.</p>
F	1–9 б.	<p>Теоретичний зміст курсу не засвоєний. Необхідні практичні навички роботи не сформовані. Необхідні завдання не виконані або мають грубі помилки.</p> <p>Необхідна подальша значна робота (у тому числі й повторне вивчення курсу).</p>

4.8. Перелік програмових питань для самоконтролю:

1. Економічні та політичні передумови зародження журналістики у світі.
2. Методологічні проблеми вивчення історії української журналістики.
3. Дослідники історії української журналістики.
4. Публіцистика Київської Русі.
5. «Літопис Руський» як джерело журналістики.
6. Спільні риси українських літописів княжої доби та сучасної журналістики.
7. Творчість мандрівних дяків як національне джерело журналістики.
8. Спільні та відмінні риси публіцистики кобзарів та сучасних українських авторів.
9. Полемічна література як національне джерело журналістики.
10. Козацькі літописи як національне джерело журналістики.
11. Спільні риси кобзарництва та сучасної журналістики.
12. Культурні та політичні передумови зародження журналістики в Україні.
13. Початки української преси на східноукраїнських землях.
14. «Харьковский Демокрит». Його співробітники та причини закриття.
15. «Украинский журнал». Його співробітники та причини закриття.

16. «Украинский вестник». Його співробітники та причини закриття.
17. Мовний характер першої української преси.
18. Програма перших українських часописів.
19. Діяльність «Руської трійці» та альманах «Зоря».
20. Занепад та остаточне припинення «Зорі Галицької».
21. Періодичний орган «Русалка Дністровая».
22. Періодичні органи «Русалка Дністровая» та «Пчола Галицька».
23. «Руський собор». Розвиток москвофільства.
24. Цензурна політика Австро-Угорщини та українська преса.
25. Емський указ та українське друковане слово.
26. Валуєвський указ та українська преса.
27. Київський університет як осередок громадсько-політичної та наукової думки.
28. Михайло Максимович та альманахи «Киевлянин» і «Украинец».
29. Українська таємна політична організація Кирило-Мефодіївське братство.
30. Члени Кирило-Мефодіївського братства. Програмні положення організації.
31. Перший український суспільно-політичний і літературно-мистецький журнал у Російській імперії «Основа».
32. Засновники, видавці та редактори журналу «Основа».
33. Тематика та періодичність часопису «Основа».
34. Публіцистика Пантелеймона Куліша
35. Громадсько-політична діяльність Михайла Драгоманова.
36. Український громадсько-політичний та науково-літературний збірник «Громада».
37. Значення збірника «Громада» для українського національно-культурного поступу.
38. Програма та розділи часопису «Громада», тематика, автори.
39. Альманахові видання 1880-х років як вихід для української журналістики.

6	6	6	12	6	6	6	12					
---	---	---	----	---	---	---	----	--	--	--	--	--

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно	незараховано
1-34	незадовільно	незараховано

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

5.1. Рекомендована література Основна

1. Федченко П. Преса та її попередники. Історія зародження й основні закономірності розвитку / Павло Максимович Федченко. – К. : «Наукова думка», 1969. – 350 с.
2. Історія української преси. Хрестоматія : Навч. посіб. / Упоряд., автор іст.-біогр. нарису та приміток О.Г. Мукомела. – К. : Наша культура і наука, 2001. – 352 с.
3. Животко А. Історія української преси / Упоряд., авт. іст.-біогр. нарису та приміт. М.С. Тимошик. – К. : Наша культура і наука, 1999. – 368 с., ім. пок. («Літературні пам'ятки України»).
4. Михайлин І. Історія української журналістики XIX століття: Посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 720 с.
5. Михайлин І. Л. Історія української журналістики: Книга перша. Підручник. – Харків: ХІФТ, 2000. – 279 с.
6. Тимошик М. Історія видавничої справи: Підручник. – К.: Наша культура і наука, 2003. – 496 с. (Перевидання 2007 р.)
7. Тимошик М. Її величність – книга. Історія видавничої справи Київського університету. 1834-1999: Монографія / Передмова В. В. Скопенка. – К.: Наша культура і наука, 1999. – 308 с.
8. Дмитрук В, Нарис з історії української журналістики XIX ст. Посібник для студентів факультету журналістики / В. Дмитрук. – Львів : Видавництво Львівського університету, 1969. – 147 с.
9. Різун В.В. Нарис з історії та теорії українського журналістикознавства: Монографія / Різун В.В., Трачук Т.А. – Київ. нац. ун.-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2005. – 232 с.

Допоміжна

10. Крисаченко В.С. Українознавство: Хрестоматія-посібник : У 2 кн. Кн. 1 / Передмова П.П. Кононенка. – К. : Либідь, 1996. – 352 с.
11. Срібняк І. Історія журналістики (XVII – XX ст.). Посібник для студентів вищих навчальних закладів / Ігор Срібняк. – К. : ВПЦ НаУКМА, Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2013. – 304 с.
12. Видавнича справа та редагування в Україні: постаті і джерела (XIX – перша третина XX ст.): Навч. посібн./ За ред. Н. Зелінської. – Львів : Світ, 2003. – 612 с.
13. Хрестоматія української літератури та літературної критики XIX ст. [Текст] : навч. посібник для учнів ліцеїв, гімназій, студ. гуманіт. фак. вузів, вчителів / упоряд. та фак.ред. Н. Гаєвська. – Кн. 1. – [Б. м.] : [б.в.], 1996. – 584 с.
14. Хрестоматія української літератури та літературної критики XIX ст. [Текст] : навч. посібник для учнів ліцеїв, гімназій, студ. гуманіт. фак. вузів, вчителів / упоряд. та фак.ред. Н. Гаєвська. – Кн. 2. – [Б. м.] : [б.в.], 1996. – 712 с.
15. Хрестоматія української літератури та літературної критики XIX ст. [Текст] : навч. посібник для учнів ліцеїв, гімназій, студ. гуманіт. фак. вузів, вчителів / упоряд. та фак.ред. Н. Гаєвська. – Кн. 3. – [Б. м.] : [б.в.], 1997. – 816 с.
16. Огієнко І. Історія українського друкарства / Упор., передмова і примітки М. Тимошика. – К.: Либідь, 1994. – 448 с.
17. Тимошик М. Українська книга і преса в Італії: монографія / М. Тимошик. – К. : Наша культура і наука, 2015. – 352.
18. Єфремов С. Мартиролог українського слова // Київ. - 1991. - №5.
19. Єфремов С. Літературно-критичні статті (стаття «Вне закона: к истории цензуры в России»). - К., 1993. - С. 14-48.
2021. Богуславський О. Інформаційно-пресова діяльність Центральної Ради та українських урядів 1917 – 1920 рр. / О. Богуславський. – Запоріжжя : ГУ “ЗІДМУ”, 2003. – 236 с.
22. Винниченко В. Відродження нації / В. Винниченко. – Київ: Молодь, 1990. – Ч 1. – 170 с.
23. Владимиров В. Історія української журналістики (1917 – 1991) : Навч. посіб. / В. Владимиров. – К. : МАУП, 2007. – 174 с.
24. Волобуєва А. Формування преси Києва (1835 – 1918) / Волобуєва А., Сидоренко Н. – К. : Темпора, 2011. – 208 с.
25. Горевалов С. Військова журналістика України: історія та сучасність / С. Горевалов. – Львів : Видавництво Військового інституту при ДУ “Львівська політехніка”, 1998. – 338 с.
26. Дорошенко Д. Євген Чикаленко. Його життя і громадська діяльність / Д. Дорошенко. Передмова проф. Любомира Белея; дизайн серії Надія Пономаренко. – Серія Ucrainica : ad fontes. Книга І. – Ужгород : Гражда, 2008. - 224 с.
27. Ігнатієнко В. Бібліографія української преси, 1816 – 1916 / Ігнатієнко В. – Х. ; К. : Держвидав України, 1930. – 288 с.
28. Ігнатієнко В. Українська преса 1816 – 1923 рр.: іст.-бібліогр. етюд / Ігнатієнко В. – К. : Держвидав України, 1926. – 76 с.
29. Ігнатієнко В. Українська преса 1905 – 1907 рр. / Ігнатієнко В. // Життя і революція. – К., 1925. № 11. – С. 34 – 39.

30. Ігнатієнко В. Українські нелегальні видання рр. 1914 – 1917 / Ігнатієнко В. // Бібліологічні вісті. – К., 1926. – № 1 (10). – С. 65 – 70.

31. Кость С. Західноукраїнська преса першої половини ХХ ст. у всеукраїнському контексті (засади діяльності, періодизація, структура, особливості функціонування) / Кость С. – Львів : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2006. – 514 с.

33. Михайлин І. Журналістика як всесвіт : Вибрані медіа дослідження / Михайлин І. – Харків : Прапор, 2008. – 512 с.

34. Українська преса в Україні та світі ХІХ – ХХ ст. : історико-бібліографічне дослідження / уклад.: М. Романюк (кер. проекту), М. Галушко, Л. Сніцарчук. Т. 2 : 1891 – 1905 рр. / ЛННБ ім. В. Стефаника НАН України. – Львів, 2009. – 480 с.

35. Франко І. Нарис історії українсько-руської літератури до 1890 р. З останніх десятиліть ХІХ в. / Іван Франко. – Дрогобич : Видавнича фірма “Відродження”, 2008. – 464 с. – (Серія: Золота Франкіяна).

36. Чикаленко Є. Спогади (1861 – 1907) / Євген Чикаленко. – К. : Темпора, 2011. – 544 с. : іл.

5.2. Методичне забезпечення

Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Історія української журналістики».

5.3. Інформаційні ресурси

(перелік інформаційних ресурсів)

38. Офіційний сайт Асоціації українських видавців та книгорозповсюджувачів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://uabooks.info/ua/ukrainian_association_publishers/

6. ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Політика щодо академічної доброчесності формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», з урахуванням норм Положення «Про академічну свободу та академічну доброчесність в Центральньоукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка» (затверджене вченою радою, протокол №2 від 30.09.2019; №10 від 07.02.2022).

1.